

รายงานการวิจัย

การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนด้วยบทเรียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

กระบวนวิชา 551495 การรักษาโรคเบื้องต้น

Computer Assisted Instruction Development Focused on 551495 Course, Primary Medical Care

วิลาวัณย์ เตือนราษฎร์, วท.ม. (การพยาบาลสาธารณสุข) *
รังสิยา นารินทร์, พย.ม. (การพยาบาลอนามัยชุมชน) *
วารกรณ์ บุญเชื่อง, ส.อ. (สุศึกษาและทฤษฎีการศึกษาศาสตร์) *
ศิวพร อังวัฒนา, พย.ม. (การพยาบาลอนามัยชุมชน) *
สุกัญญา เตือนราษฎร์, พท. วว. (ยูโรวิทยา), อว. (เวชศาสตร์ครอบครัว) **

บทคัดย่อ

สื่อการเรียนการสอนด้วยบทเรียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอนด้วยบทเรียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกระบวนวิชา 551495 การรักษาโรคเบื้องต้น และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาในการใช้สื่อการเรียนการสอนดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 43 คน และอาจารย์ผู้สอนกระบวนวิชา 551495 จำนวน 3 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแนวคำถามเรื่องความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนด้วยบทเรียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกระบวนวิชา 551495 การรักษาโรคเบื้องต้นที่คณะผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามความพึงพอใจในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง Intelligence : Theories and Practices (สุชีรา ภัทรายุตวรรตน์ และเกียรติชัย งามทิพย์วัฒนา, 2545) สำหรับนักศึกษาแพทย์ ของคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามากกว่าครึ่งหนึ่งมีความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนด้วยบทเรียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกระบวนวิชา 551495 การรักษาโรคเบื้องต้นอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ทั้งในส่วนเนื้อหา ส่วนการนำเสนอ และส่วนแบบฝึกหัดท้ายบท สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนจากการสนทนากลุ่มนั้น พบว่าสื่อการเรียนการสอนด้วยบทเรียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกระบวนวิชา 551495 การรักษาโรคเบื้องต้น ทำให้เข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับการรักษาโรคเบื้องต้นเพิ่มมากขึ้น ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และทำให้รู้สึกสนุกในการเรียน ส่วนอุปสรรคในการใช้สื่อการเรียนการสอนด้วยบทเรียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนดังกล่าว พบว่าจำนวนคอมพิวเตอร์ไม่พอเพียงต่อความต้องการของนักศึกษา อีกทั้งการตอบสนองของระบบอินเทอร์เน็ตยังไม่มีความพร้อมเท่าที่ควร

* อาจารย์ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

** นายแพทย์ 8 แผนกเวชกรรมสังคม โรงพยาบาลลำพูน

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้คือ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ควรจัดทำคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา และจัดการให้ระบบอินเทอร์เน็ตมีความพร้อม

คำสำคัญ : สื่อการเรียนการสอนด้วยบทเรียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การรักษาโรคเบื้องต้น

Abstract

Computer Assisted Instruction (CAI) is an educational technology that helps students to learn by themselves. The objectives of this study were to develop the CAI program focusing on 551495 course, Primary Medical Care, and to measure the satisfaction of using this CAI program. There were forty-three 4th year nursing students and three instructors on 551495 course of Chiang Mai University participated in this study. The instrument was the satisfaction of CAI usage questionnaire modified from the questionnaire of the Faculty of Medicine, Chulalongkorn University. Descriptive statistics and content analysis were used to analyze data.

The results of this study showed that more than half of the students were satisfied with CAI contents, presentation methods, and exercises in the level of high to very high. Furtherance, the results from focus groups showed that the CAI program helped students understand with the Primary Medical Care, promote self directed learning, and helped them enjoy learning. The limitation of computers and internet access in the students' dormitory were perceived as barriers for using the CAI program.

This study suggested that the Faculty of Nursing, Chiang Mai University should provide sufficient computers and internet access for students.

Keywords : Computer Assisted Instruction (CAI), Primary Medical Care

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคลตามแนวคิดของจิตวิทยาการเรียนรู้คือการพัฒนาผู้เรียนให้มีความกลมกลืนใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัญญา ด้านจิตใจ และด้านการกระทำ (Bloom, 1982) โดยทฤษฎีการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Theory of school learning) กล่าวว่า จิตวิทยาการเรียนรู้มีตัวแปรที่เกี่ยวข้องคือ พฤติกรรมเบื้องต้นด้านพุทธิพิสัยซึ่งเป็นสิ่งแรกที่ผู้เรียนต้องมีมาก่อน ได้แก่ ความรู้เดิมหรือความถนัดซึ่งพฤติกรรมเบื้องต้นด้านพุทธิพิสัยนี้จะเป็นตัวเชื่อมโยง

ระหว่างผู้เรียนกับการประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ รวมถึงลักษณะเบื้องต้นด้านจิตพิสัย ได้แก่ แรงจูงใจของผู้เรียนที่ทำให้อยากเรียน เจตคติต่อวิชา ต่อเนื้อหา และต่อผู้สอน นั่นคือ ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะสามารถเพิ่มเจตคติต่อวิชานั้นไปในทิศทางบวก และในขณะเดียวกัน เจตคติทางบวกก็จะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้ด้วย นอกจากนี้ คุณภาพการเรียนการสอนจะขึ้นอยู่กับตัวชี้แนะ (Cues) การเสริมแรง (Reinforcement) การมีส่วนร่วม (Participation) และการให้ข้อมูลที่ถูกต้องย้อนกลับ (Corrective